

Iluze – Richard Bach

Jmenuji se Richard Bach, letec a spisovatel. Po úspěchu mojí knížky Racek Jonathan Livingston jsem často dostával otázku: „Co napíšeš teď Richarde?“ „Co proboha?“ Odpovídal jsem že už nemusím napsat nic – ani slovo a že mé knihy už řekly vše. Po dočasném strádání, potom co jsem si znovu koupil auto a dalších událostech jsem, byl rád, že už nemusím vždy pracovat až do půlnoci. A přesto, když jsem skoro každé léto vytáhl svůj starožitný dvouplošník a zájemcům nabízel lety za tři dolary, jsem znovu pocítil staré napětí. Ještě zbývalo něco, co jsem zatím neřekl. Psaní mi vůbec nepůsobí potěšení. Když se mohu k nějaké myšlence tam venku ve tmě otočit zády, jestliže se mohu vyhnout tomu abych rozvíjel teze, ani se nenamáhám natáhnout po tužce. Ale jednou za čas, jako když se po nějakém dynamitovém výbuchu provalí nadržené myšlenky, objeví se Inspirace, chytne mě pod krkem a laskavým hlasem oznámí – Je třeba sepsat ten příběh. Tak nějak to bylo s Iluzemi. Ani tam na středozápadě jsem nemohl ten příběh dostat z hlavy. Co kdyby se objevil někdo, kdo by mě mohl naučit jak to chodí v mém světě. Co kdybych potkal supernadaného..., co kdyby Sidhárta nebo Ježíš vstoupili do naší doby se svou mocí konat zázraky. Můj Mesiáš by třeba létal v nějakém dvouplošníku, podobně jako já. Jaký by asi byl?

Byl jeden učitel. Přišel na svět, narozen ve svaté zemi Indianě, učil se o tomto světě ve státních středních školách Indiany a později jak vypíval i ve svém řemesle jako automechanik. Ale tento učitel měl znalosti i z jiných zemí a z jiných škol, z jiných životů, které prožil. Pamatoval si je a tím se stal moudrým a silným, takže ostatní viděli jeho sílu a přicházeli k němu pro radu.

Učitel věřil, že má moc pomoci sobě a celému lidstvu, a když tomu věřil, bylo tomu tak. Učitel věřil, že pro každého člověka je dobré aby si o sobě myslel, že je silný Boha, a když tomu věřil, bylo tomu tak. A dílny a garáže, kde pracoval byly namačkány a přeplněny těmi kteří hledali jeho učení a jeho dotek. Proto odešel na venkov a lidé kteří šli za ním ho začali nazývat Mesiáš a Ten co dělá zázraky, a když tomu věřili, bylo tomu tak. Jestliže se při tom jak mluvil s lidmi bouřilo, ani kapka deště se nedotkla hlav posluchačů.

Poslední z toho velkého množství lidí slyšeli jeho slova stejně jasně jako první, bez ohledu na hromy a blesky na obloze. A vždy k nim mluvil v podobenstvích. Říkal jim: „V každém z nás je ukryta síla dát souhlas ke zdraví a k nemoci, k bohatství a k chudobě, ke svobodě a otroctví. Jsme to právě my a nikdo jiný, kdo je má ve svém područí.“ A když Učitel viděl, že ta spousta lidí se kolem něj den za dnem tlačí víc a víc, blíž, těsněji a prudčeji než dříve, když si uvědomil, že ho bez přestání nutí jen uzdravovat a stále je sytit svými zázraky, učil se za ně a žít jejich životy, odešel v ten den sám stranou na vrchol jednoho kopce a tam se modlil. A ve svém srdci řekl nekonečnému zářícímu To s velkým T: „Je li to tvá vůle, sejmi ze mne tento kámen a zprosti mne tohoto neuskutečnitelného úkolu. Nemohu žít život jiných duší a přesto jich deset tisíc volá potom, abych tak činil. Je mi líto, že jsem vše nechal dojít až tak daleko. Je li to Tvá vůle, dovol mi vrátit se zpět k mým motorům a nástrojům a žít jako ostatní lidé.“ A na vrcholku kopce k němu promluvil hlas ani mužský ani ženský, ani hlasitý ani slabý, hlas, který byl nekonečně laskavý. A ten hlas mu řekl: „Ne má vůle, ale Tvá se stane, neboť to co je Tvá vůle, je moje vůle pro Tebe. Jdi tedy svou cestou, jako ostatní lidé a buď mezi nimi šťastný.“ Když toto učitel slyšel, potěšil se a vzdal díky, a jak scházel z kopce, začal si broukat písničku mechaniků. A když na něj dav lidí znovu naléhal se svými starostmi, a požadoval, aby za ně léčil, a aby se za ně učil, aby je neustále sytil pomocí svých znalostí a bavil je svými zázraky, usmál se na ně a mile jim řekl: „Končím.“ Šel svou

cestou, prošel davem, opustil jej, a vrátil se do každodenního světa lidí a strojů.

Bylo to téměř uprostřed léta, když jsem potkal Donalda Shimodu. Za čtyři roky jsem nenašel jiného pilota, který by dělal to co já. Létal od města k městu a prodával svezení ve starém dvouplošníku – tři dolary za deset minut ve vzduchu. A jednoho dne jsem se podíval z kabiny své Flea dolů a tam byl starý Travel Air tři tisíce pěkně zaparkovaný v trávě. Můj život je svobodný, ale někdy se stává osamělým. Viděl jsem ten dvouplošník stát, chvíli jsem o tom zauvažoval a rozhodl se, že se nic nestane, když se na chvíli zastavím. Pilot Travel Airu seděl zády opřený o levé kolo svého letadla. Byla mi aniž bych věděl proč.

„Vypadal jsi osaměle.“

„Ty také.“

„Nechci Tě otravovat. Jestli jsem tu navíc, poletím dál.“

„Ne, čekám tu na tebe.“

„Mrzí mne, že jdu pozdě.“

„To nevadí.“

Měl oči černé jako jestráb, takové jaké mám rád u přátel, ale u kohokoli jiného z nich dostávám husí kůže. „Kdo vlastně jsi? Roky už nabízím lidem svezení v letadle, ale ještě jsem neviděl druhého takového pilota.“

„Dělám jenom to na co se hodím. Jsem trochu mechanik, trochu svářeč, částečně opravář a řidič. Když zůstanu dýl na jednom místě dostanu se vždycky do problémů. A tak jsem si postavil letadlo a lítám.“ Bylo těžké dívat se pak na toho muže – jako by měl kolem hlavy slabou záři, která se postupně ztrácela do mlhavého jitra.

„Něco není v pořádku?“

„Jaké jsi měl potíže?“

„Nic moc, jen se mi teď právě líbí nebýt dlouho na jednom místě.“

Obcházel jsem okolo jeho letadla, byl to stroj z roku devatenáct set dvacet osm nebo dvacet devět a neměl na sobě jediné škrábnutí. Pod okrajem kabiny bylo gotickým písmem napsáno DON a záznam na pouzdru na mapu říkal, D. W. Shimoda. Přístroje byly úplně nové, původní palubní přístroje z roku devatenáct set dvacet osm. Nikde nejmenší škrábanec, žádná skvrna na potahu, ani jedna olejová šmouha, ani stéblo slámy na podlaze kabiny, jako kdyby jeho letadlo vůbec

nelétalo. Na krku jsem cítil zvláštní nezvyklý chlad.

„Jak dlouho už lítáš?“

„Tak měsíc, pět týdnů...“ Lhal! Po pěti týdnech v polích, ať jste kde jste, máte na letadle špinu a olej a v kabině slámu všeho druhu. Ale tenhle stroj – žádný olej na předním skle, ani stopa po odletujících trávě na náběžných hranách křídel a ocase, žádný hmyz rozprskaný po vrtuli. To nebylo možné! Díval jsem se. Ještě stále se mi ten chlapík líbil, ale něco nebylo v pořádku.

„Proč mi neříkáš pravdu?“

„Říkám ti pravdu, Richarde.“

... Taky mám na letadle namalované své jméno.

„Člověk nemůže vozit lidi příteli, aniž by se na letadlo nedostalo ani trochu oleje, nebo prachu, jediná skvrna na potah, nebo proboha aspoň špína do kabiny.“

„Je pár věcí, které neznáš.“

V tu chvíli byl neznámou bytostí z jiné planety. Věřil jsem tomu co říkal, ale neměl jsem pro to vysvětlení.

„To je pravda, ale jednou je budu znát všechny. A pak si Donalde můžeš vzít i letadlo, protože ho k lítání už nebudu potřebovat.“

„To mi vysvětlí.“

Měl jsem radost, někdo chtěl slyšet moji teorii.

„Víš myslím si, že lidi nemohli dlouho létat protože se domnívali, že to není možné. A tak se samozřejmě ani nenaučili nejzákladnějším pravidlům aerodynamiky. Ale chci věřit, že někde existuje ještě jiný princip, že k létání nepotřebujeme letadla, že se dá procházet stěnami nebo se dostat na cizí planety. Můžeme se to naučit bez jakékoliv síly jestliže chceme.“

„Tak ty si myslíš, že to co chceš se naučíš při lítání s lidma za tři dolary tady v polích.“

„Jediný učení, na kterým záleží je takový, který sám získám. Kdybych nedělal právě to co chci... Nikdo takovej není, ale kdyby byl na zemi někdo kdo by mě naučil něco víc z toho co chci znát, tak bych teď právě byl na cestě za ním nebo za ní.“

„Nevěříš, že tě cosi vede, když se opravdu chceš něco takového naučit?“

„Ano jsem veden, ale není každý z nás? Vždycky jsem měl trochu pocit, že na mne někdo nebo něco dohlíží.“

„A ty se domníváš, že ten někdo nebo něco dovede učit.“

„Jestli ten učitel nejsem náhodou já sám, pak ano.“

„Možná to bude právě tak.“

Masy, zástupy a davy lidí, příval lidských tvorů ženoucí se proti jednomu muži uprostřed. Pak se z těch lidí stal oceán, který muže utopí, ale místo utonutí kráčí muž po povrchu píská si a zpívá. Moře vody se změnilo na moře trávy.

Zlatobílý Travel Air se snesl dolů na přistání, pilot vystoupil z kabiny a vyvěsil nápis: „Let za tři dolary“

Byly tři hodiny ráno, když jsem se z toho snu probudil. Pamatoval jsem si všechno a z nějakého důvodu jsem byl pro to šťastný. Otevřel jsem oči, abych v měsíčním svitu uviděl velký Travel Air zaparkovaný vedle mé Flea. Shimoda seděl tak, jak jsem ho potkal poprvé.

„Ahoj Richarde! Pochopil jsi z toho o co jde?“

„Pochopil z čeho?“ Ještě stále jsem měl v paměti, co se mi zdálo a nepřemýšlel jsem natolik, aby mě překvapilo, že je tvůj.

„Z tvýho snu. Ten chlápek, ty davy a to letadlo. Byl jsi zvědavý, co jsem zač. Tak už to víš! Psali o tom v novinách. Donald Shimoda, kterého začali nazývat Mechanik – mesiáš, americký aviatik, zmizel jednoho dne před zraky dvaceti pěti tisíc párů očí...“

Vzpomínal jsem si! Četl jsem o tom v novinách. Bylo to na první stránce. „Donald Shimoda!?“

„K vašim službám! Víš všechno a nemusíš mít o mě žádný další pochybnosti, spi dál.“

Dlouhou dobu jsem o tom přemýšlel, než jsem znovu usnul.

Seděl jsem vysoko na kapotě své Flea a uvažoval o mém zvláštním příteli.

„Done prosím tě, hod’ mi devět – šestnáctku.“

Zalovil v krabici s nářadím a poslal mi požadovaný klíč nahoru. Tak jako jiné nástroje to ráno hozený klíč zpomalil, zastavil se a zůstal nehybně, jakoby bez váhy, viset ve vzduchu pár centimetrů ode mě. Avšak ve chvíli, kdy jsem se ho dotkl, ztěžkl mi v dlani – obyčejný letecký dotahovací klíč.

„Samozřejmě, můžeš skončit se vším, když změníš názory, jestliže se ti to přestane líbit.“ Pro vlastní potěšení nechal plavat ve vzduchu šroubovák. „Tak jsem šel od toho. Už nejsem Mesiáš a jestli to zní trochu obranně, tak možná protože se opravdu stále ještě bráním. Je to lepší než pokračovat v práci, která tě nebaví. Dobrej Mesiáš nemá nic nerad a může si vybrat kterou chce cestu. Ale to platí především pro Boha. Všichni jsme synové Boha a nebo Toho s velkým T.“

Můžeš, nemyslel jsem si. Dostaneš takovou práci – jseš Mesiáš, máš zachránit svět. Nevěděl jsem, že Mesiáš se může jen tak sbalit a nechat všeho.

„No jo Done, ale zdá se, jakoby mesiášství bylo něco jinýho, než ostatní práce, nemyslíš? Ježíš, vracející se zpět ke zatloukání hřebíků

jako živobytí – možná to jenom divně zní...”

„Nerozumím tomu. Je zvláštní že on nepřestal, když mu poprvé začali říkat Spasitel. Místo aby při té špatné zprávě odešel, nebo aby řekl – Jsem Spasitel, ale to jsme my všichni. Dobře jsem Spasitel, ale vy také! Co dělám, můžete dělat i vy. Každý to svým zdravým rozumem musí pochopit! – Chceš ještě nějaký klíč?“

„Ne, už žádnéj nechci a tvý triky Shimodo považuju za pouhý společenský kousky průměrně nadanýho hypnotizéra!“

„Hypnotizéra... Chlapče, copak ty nikdy nepochopíš? Ale lepší hypnotizér než Mesiáš. Taková zatracená práce. Proč jsem nevěděl dřív, že ta práce je tak nudná!“ Ale věděl!

„Uvažoval jsi někdy o tom Done, že to přece jenom nemusí bejt tak jednoduchý skončit? Že to není jen tak, začít vést život normální lidský bytosti.“

„Samozřejmě, máš pravdu! Zůstaň příliš dlouho na kterémkoli místě – jen pár dnů – a lidi tě začnou sledovat. Otrěš se o ně rukávem, vyléčíš je z rakoviny a za chvíli máš kolem sebe dav. Tohle letadlo mi dává možnost pohybu a nikdo neví odkud jsem přišel a kam půjdu dál.“

„Celej pohyb našeho času je od materiálního k duchovnímu. Ať je jak chce pomalej, je to přesto pěkně velkej pohyb. Myslím že svět Tě na pokoji nenechá!“

„Nechtělí mne, chtějí zázraky. A ty můžu naučit dělat někoho jiného. Nového Mesiáše. A kromě toho, neexistuje tak velkej problém, aby se od něho nedalo utéct.“

„Ale ty přece od toho nemůžeš odejít Done! Co kdybych tě teď začal zbožňovat a uctívat. Co když mě začne unavovat práce na mém motoru a poprosím tě, abys ho tam vynes. Podívej, dám ti každej deseticent co vydělám do západu slunce, když mě naučíš jak se vznášet! A jestli to neuděláš, budu vědět, že se k tobě budu muset začít modlit.“

Jen se na mě usmál. Myslím že nechápal, že nemůže. Jak bylo možné, že já jsem to věděl a on ne?

„A měl's to s celou parádou, tak jak to ukazují ve filmech z Indie? Zástupy na ulicích, dotýkaj se tě bilióny rukou, kytky, kadidlo taky stupátka na kterých se stojí, když mluvíš.“

„Ne, dokonce ještě předtím, než jsem se ucházel o tu práci jsem věděl, že to nesnesu a tak jsem si vybral Spojené státy a mám jen ty dav.“

Bylo to pro něj bolestné vzpomínání a mrzelo mne, že jsem s tím vůbec začal.

„Chtěl jsem říct, z lásky k Bohu. Když tolik chcete svobodu a radost, copak nevidíte, že je všude kolem nás a že ji máte. Chovejte se jako kdyby byla vaše a bude vaše. Co je na tom tak zatraceně těžkého? Všechny zázraky máte vy. Ale oni ani neposlouchali, většina z nich... Zázrak! Jako když jdeš na závody aut, abys viděl bouračky. Tak přicházeli za mnou, aby viděli zázrak. Nemáš ponětí jaké je to nudné být Mesiáš!“

„Kam jdeme dnes?“ Došel k mé kabině a místo aby z předního štítu setřel hmyz, natáhl nad něj ruku a ti malí, rozdrčení tvorečkové obživli a odlétli. „Ne, nevím kam půjdeme.“

„Co tím myslíš? Znáš přece minulost a budoucnost všech věcí. Víš přesně, kam půjdeme.“

„Ale snažím s na to nemyslet...“

To jak řekl – Snažím se na to nemyslet – mi připomnělo co se stalo s ostatními Mesiáši seslanými na tento svět. Vnitřní hlas ve mě volal, abych to po startu otočil na jih a dostal se od toho muže co možná nejdál. Ale jak už jsem řekl, létat sám vás přivádí do osamělosti. A já byl rád, že jsem ho našel – jen tak mít někoho s kým se dá mluvit. Měl jsem to obrátit na jih, ale po vzletu jsem zůstal s ním a letěli jsme na sever, nebo na východ, do budoucna, na které se on snažil nemyslet.

„Kde se učíš takový věci, Done? Víš to všechno z hlavy, nebo se mi to jen zdá? Je to všechno jen zkušenost? Existuje nějaký formální výcvik, nebo trénink, aby ses stal Mistrem?“

„Dají ti knížku na čtení.“

„Knižku?“

„Knižku pro spasitele. Je to něco jako Bible pro odborníky. Někde ji tady mám, jestli tě to zajímá...“ Chvíli se přehraboval v zavazadlovém prostoru a vylovil malý svazek, jehož desky vypadaly jako z kůže. Stálo tam černým písmem – Rukověť Mesiáše – upomínky duševně pokročilým.

„Říkal jsi příručka pro spasitele a tady je napsáno Rukověť Mesiáše.“

„No, něco takového...“

Listoval jsem tou knihou. Sbírka všeobecně platných zásad, myšlenky v malých odstavcích.

Perspektiva. Využít ji, nebo ji nevyužít? Začneš-li uvažovat o této otázce zapomínáš, že to co se děje okolo tebe není pravdou. Mysli na to.

Vzpomeň si odkud jsi přišel, kam jdeš a hlavně proč jsi vytvořil ten zmatek do kterého ses dostal sám.

Pamatuj, zemřeš hroznou smrtí. To vše je dobrá průprava a přinese ti ještě větší potěšení, budeš-li mít tyto skutečnosti stále na mysli. Ber však své umírání s trochou vážnosti. Smích na cestě k popravišti není obecně dobře pochopen méně vyspělými formami života a budou říkat, že jsi blázen.

„Četl jsi to Done to o ztracení perspektivy?“

„Ne.“

„Píše se tu, že musíš zemřít hroznou smrtí...“

„Nemusíš, záleží na okolnostech a na tom jak k tomu přistoupíš.“

„A ty zemřeš hroznou smrtí?“

„Ano, snad. Moc na tom nesejde, nemyslíš? I když bych si snad přál malé tiché nanebevstoupení. Za pár týdnů – až dokončím, pro co jsem sem přišel...“

Nebral jsem ho vážně, někdy to nešlo. A tak jsem tehdy nepochopil, že těch pár týdnů myslí doopravdy. Pokračoval jsem v prohlášení té knížky. Skutečně to byly vědomosti, které by měl Mistr mít.

Učit se, znamená objevovat to, co už víš. Konat, znamená demonstrovat, že to víš. Učit druhé, znamená připomínat jim, že to dokážou stejně dobře jako ty.

Všichni jsou zároveň žáci, praktikanti a učitelé.

Tvou jedinou povinností v kterémkoli životě je být pravdivý sám k sobě. Být pravdivý ke komukoli jinému, nebo čemukoli jinému je nejen nemožné, a nese známku falešného Mesiáše.

Nejjednodušší otázky jsou ty nejdůležitější: Kde ses narodil? Kde je tvůj domov? Kam míříš? Co děláš? Přemýšlej o nich čas od času a pozoruj, jak se tvé odpovědi mění.

Nejlépe už víš to, co sám nejméně potřebuješ dělat.

„Nějak jsi zmlkl?“

„Jo.“ Byla-li to kniha pouze pro Mistry, tak jsem si ji nechtěl nechat ujít.

Žij tak, aby ses nemusel stydět bude-li cokoli z toho, co uděláš, nebo řekneš rozhlášeno po celém světě. Dokonce i když to co bylo oznámeno, není pravda.

Tví přátelé tě budou znát lépe v prvním okamžiku, kdy se setkáte, než tě budou znát tví známí po tisíci letech.

Nejlepší způsob, jak se vyhnout odpovědnosti je říci: Mám už odpovědnost.

Všiml jsem si něčeho zvláštního. „Done, ta knížka nemá číslovaný stránky!“

„Ne! Stačí jí jen otevřít a najdeš právě to, co nejvíc potřebuješ.“

„To je čarovná knížka!“

„Není. Můžeš to udělat s kteroukoli knihou. Můžeš to udělat i se starými novinami, když budeš číst dost pozorně. Ještě si nezkoušel myslet na nějaký problém a pak otevřít nejbližší knížku a sledovat...?“

„Nezkoušel jsem to.“ Zavřel jsem oči a přemýšlel, co se mi stane, kdybych zůstal mnohém déle s tímto zvláštním člověkem. Bylo to vzrušující být s ním, ale nemohl jsem ze sebe setřást pocit, že už dávno se schyluje k něčemu, co pro něho nebude vůbec zábavné a já u toho nechci být, až se to stane. Jak jsem na to myslel, otevřel jsem s očima a stále zavřenýma knížku, pak oči a četl.

Jsi veden svým životem, vnitřním, učenlivým stvořením, tvou hravou bystrou bytostí, která je tvým skutečným já. Neodvracej se od možných budoucností, než jseš si jist, že nemáš nic, co by ses z nich naučil. Vždy máš svobodnou možnost změnit svůj názor a vybrat si jinou budoucnost, nebo jinou minulost.

„Vybrat si jinou minulost? Doslova, nebo obrazně, nebo jak je to myšleno? Mám pocit, že to vzdám Done. Já vůbec nevím, jak bych se to všechno mohl naučit.“

„Praxe! Trochu teorie a hodně praxe. Potrvá ti to tak týden a půl.“

„Týden a půl?“

„Jo. Uvěř, že znáš všechny odpovědi a budeš znát všechny odpovědi. Uvěř, že jsi Mistr a jseš!“

„Nikdy jsem neřek že chci bejt nějaký Mistr!“

„Máš pravdu, neřek.“ Ale přesto jsem knížku nechal a on ji nikdy nechtěl zpátky.

Aby se farmářům dařilo potřebují ke své práci dobrou zemi. A stejně tak i kočovní letci. Musí být co nejbliž lidem, s místem na pojíždění, nejlíp strniště ne moc hrbolaté, dost dlouhé na bezpečné přistání a vzlet. Přemýšlel jsem o tom, jak jsme Mesiáš a já letěli náhodně kamsi. S Flea by mi stačilo pouhopouhých pět set stop. Zatímco Travel Air potřeboval tisíc. Vážeš se na toho chlapíka, říkal jsem si, a vážeš se na možnosti jeho letadla.

Po chvíli jsem zahlédl pěknou malou pastvinu. S vědomím, že Shimodovo letadlo by tam nepřistálo, jsem dosedl do trávy a zastavil tak, že jsem měl ještě kousek místa. Chtěl jsem se trochu předvést. Ale když jsem se chystal znovu vzlétnout, všiml jsem si Travel Airu jak jde na přistání. Byl příliš nízko a měl malou rychlost a já už jsem čekal havárii. Ale místo toho jsem viděl jak se zastavil ve vzduchu, nemyslím úplně, ale letěl rychlostí třicet mil za hodinu. Don využil půl, možná tři čtvrtě prostoru na kterém jsem přistál já!

Seděl jsem v kabině a zíral, zatímco on doroloval ke mě a vypnul motor. „Co to bylo za přistání? S Travel Airem?“

„Kouzlo...“

„Ne, Done, doopravdy!?“

„Richarde, chceš znát odpověď na vznášení klíčů ve vzduchu, léčení všech nemocí, přeměňování vody ve víno a přistávání Travel Airu na stovce stop trávy? Chceš znát odpověď na všechny ty otázky?“

Měl jsem pocit, jakoby na mě namířil laser.

„Poslouchej, tenhle svět, všechno v něm... Iluze!! Každý kousíček z toho – iluze!!“

Jako by náhle ve mě oživil cosi dávného, stále jsem myslel na to, co mi to připomíná. Když jsem byl dítě a učil se kouzla... Kouzelníci to říkali! Ano.

Opatrně nám sdělí – To co právě vidíte není zázrak, není to skutečné kouzlo, je to jen taková kouzelná iluze. No a pak z ořechu vytáhnou lustr a přemění slona na tenisovou raketu! Náhle jsem vytáhl Rukověť Mesiáše a otevřel. Na stránce stály dvě osamocené věty.

Neexistuje takový problém, který by neměl pro tebe dar ve svých rukách. Hledáš problémy, neboť potřebuješ jejich dary.

To odpoledne jsme měli hodně práce a vydělávali pěkné peníze. Přesto mi něco opět říkalo – Odejdi, odejdi odtud pryč! Kolem třetí jsem zastavil motor a došel si pro benzín a v tom jsem si uvědomil, že Shimoda ještě ani jednou netankoval. Pokračoval neúnavně dál, zatímco já lil do motoru benzín. Konečně jsem ho zastavil. „Done, jak jsi na tom s palivem, nepotřebuješ benzín?“

Zamračil se, zmatený mou otázkou. „Ne Richarde, nepotřebuji žádný benzín.“

No to mě naštvalo. Zním něco málo o leteckých motorech. „No dobře a co trochu uranu?“

„Ne díky, doplňoval jsem ho loni.“

„Done, nalítal jsem toho už dost. Jdu někam mimo město trochu si na chvilku oddechnout.“

„Ještě jeden let a jdu s tebou... Ten kluk čeká.“

Ten kluk čekal na otlučeném invalidním vozíku. Kolem byli další lidé a zvědavě sledovali, jak pilot toho muže dostane do letadla. Přišel k němu blíž. „Chceš létat?“ Mladík se usmál ztrápeným úsměvem a přikývl. „Tak pojd’!“

Na tom okamžiku bylo něco zvláštního. Byla to výzva a současně příkaz, který předpokládal, že muž vstane a nastoupí do letadla bez jediné výmluvy. Co se stalo potom připomínalo divadelní inscenaci. Jakoby ten muž byl herec v roli mrzáka. Užaslý sám nad sebou napůl vstal, napůl vyběhl z křesla.

„Cos to se mnou udělal?!“ zvolal.

„Jdeš létat, nebo nejdeš!? Stojí to tři dolary a platí se předem!“

„Já lítám!“ prohlásil. Shimoda mu ani nepomohl do kabiny. Lidé stáli a bylo naprosté ticho. Ten muž nechodil už jedenáct let. Od doby, kdy jeho auto sjelo z mostu. Ted’ naskočil do kokpitu letadla a sklouzl na sedadlo. Může být nějaký okamžik šťastný a zároveň děsivý? Údiv nad tím, čemu se dalo říkat jediné nazývat zázračné vyléčení člověka a současně pocit, že se stane něco nepříjemného, až se ti dva vrátí. Shluk lidí se změnil na čekající sevřený dav, což nikdy není dobré. Když Shimoda přistál, lidé běželi ke kabině. Byla to zbabělost? Nevím. Odešel jsem ke svému letadlu a vzlétl. Naposled jsem viděl Shimodu sedět na okraji kabiny obklopeného masou lidí.

Byl to pocit něčeho nevyhnutelného, když jsem musel odletět od Shimody. Bylo to fajn. Možná bylo mnoho, co bych se od něho mohl naučit, ale mám dost davů.

I když jsou třeba šťastné. Když mají strach, tak buď někoho ukřižují, nebo se mu klaní. Iluze. Co myslel těmi iluzemi? Záleželo na tom víc, než na čemkoli co řekl, nebo vykonal. Ta důležitost, s jakou vyslovil – Jsou to všechno iluze. Jakoby se snažil vypálit mi tu myšlenku do paměti. Je-li všechno iluze, co je potom skutečné? A jestliže je náš život iluze, proč ho vůbec žijeme? Ať jsi kdekoli, Donalde Shimodo, přeju ti můj drahej Mesiáš! abys našel, co chceš najít.

Přistál jsem na zapadlé louce, zahrabal se do spacáku a usnul.

Probudil mne hluk letadla. V žádném případě to nemohl být Shimodovo letadlo, ale věděl jsem, že je to on. Vystoupil z kabiny a šel ke mně.

„Ahoj Richarde!“

„Jak jsi mě našel?! Mohl jsem přistát kdekoli...“

„Rovný rovného si hledá.“

„Cože??“

„Táhlo mě to sem. My co děláme zázraky musíme držet spolu. Někteří z nás se tyto věci začínají učit podvědomě, naše bdící mysl by to nepřijala a tak děláme zázraky ve spánku. Všichni jsme na cestě za dalším učením. Než si to uvědomíš, budeš starý moudrý duchovní mistr.“

„Nechci to vědět! Nechci vědět nic!“

„Nechceš nic vědět?“

„No dobře, dobře, chci vědět proč existuje svět? Co vlastně je? Proč tu žiju a kam půjdu dál? To chci vědět!“

„Takhle to nepude. Když se dozvíš co je tenhle svět, jak funguje, začínáš automaticky chápat zázraky. Tedy věci, kterým se říká zázraky. Poznáš triky kouzelníka a už to není zázrak.“

„Nevzpomínám, že by ses ptal, jestli se chci dozvědět, co ti stále přivádí do života davy a utrpení...“

„Nedělej si starosti s davy! Nemůžou se tě dotknout, když ty nebudeš chtít. Pamatuj si, že jseš kouzlo. Jseš neviditelný a procházíš zavřenými dveřmi.“

„Ale tenkrát u Tróji tě ti lidi dostali, ne?“

„Nechal jsem je... Každý z nás je pak chudák, to bychom to nikdy nedělali jako mistři.“

„A proto jsi toho nechal?“

„Víš, to bylo tak. Začínal jsem se stávat Jediným. Jediným Mesiášem a s tím jsem hodlal skončit. Ale nemůžu se přece odnaučit to,

nad čím jsem strávil několik životů učení!“

„Ale Done, co se mi to snažíš říct? Proč mi prostě nepovíš přímo o co jde?“

„Možná bys to měl povědět ty mě... Řekni mi, co se ti snažím říct a já tě opravím, když to bude špatně.“

„Dobře. Tak za prvé to nebyla žádná shoda okolností, že jsme se potkali, že? A za druhý. Máme ty i já nějaký záhadný ujednání, na který já jsem zřejmě zapomněl, ale ty ne. Chci říct, že jsme setkali tak před třema, čtyřma tisíci lety, plus mínus pár týdnů. Oběma se nám líbí stejný dobrodružství, pravděpodobně máme rádi stejný kazisvěty. Učíme se se stejnou dávkou chuti, zhruba stejně rychle – ty máš lepší paměť – a naše nové setkání je vysvětlení toho tvýho – rovný rovného si hledá. Jak mi to jde?“

„Pokračuj...“

„No, nemusím. Protože i tak ty přece víš co bych řekl. Ale kdybych to neřekl, nevěděl bys, co si myslím, že vím. A bez toho se nemůžu naučit žádnou z věcí, co se chci naučit. Co z toho máš Done? Proč se otravuješ s mým povídáním?

Kdybych byl nadanej, tak jako ty, získával všechny svoje zázračný síly jako vedlejší produkt... Ty mě přece nepotřebuješ! Nepotřebuješ vůbec nic z tohohle světa. Tvým jediným problémem je, že nemáš žádný problémy.“

„Tady se mýlíš. Řekni mi, proč jsem nechal svou práci, proč jsem přestal být Mesiášem?“

„Říkal's davy. Všichni chtěli, abys pro ně udělal zázraky.“

„Jo, ale to není ten hlavní důvod. Až druhej. Panickej strach z davů je tvůj problém. Samotný dav mě netrápí, ale ten druhej problém je, že je vůbec nezajímá, co si myslíš a co chceš říct. Můžeš tahat zlatý mince jenom tak z ničeho a stejně tě nebudou poslouchat.“

V tu chvíli vypadal osaměleji, než kterýkoli jiný člověk. Umíral potřebou říci, co věděl a nikdo neměl dost velký zájem ho poslouchat.

„Tak zkus si to sám sdělit. Jestliže tvoje štěstí závisí na tom, co dělá někdo druhej, pak máš problém.“

Trhnul hlavou a jeho oči vzplanuly. V tom okamžiku jsem si pomyslel, že by nebylo moudré nahněvat jej. Člověk se spálí rychle, když ho zasáhne blesk. A pak se usmál.

„Víš co Richarde, ty máš pravdu!“ a znovu zmlkl, téměř unešený z toho, co jsem řekl. Vůbec jsem si to neuvědomoval a dál jsem dlou-

hé hodiny vyprávěl. Ležel úplně tiše bez hnutí. V poledne jsem dokončil svoji verzi vesmíru a všech věcí, které do něj patří. „Mám pocit, jako bych sotva začal, Done. Ještě toho tolik zbejvá říct! Hm, jak to všechno vím? Jak je to možný? Co se to se mnou stalo?“ Neřekl ani slovo. Vysvětlil jsem mu své panorama života a on – můj Mesiáš – jako kdybych řekl vše, co jsem potřeboval, v tom jediném náhodném slově o jeho štěstí hluboce usnul.

„Done, já připouštím že tenhle život může bejt zajímavěj nebo krutej, ale zatím jsem nedokázal přijít na to, proč tady vlastně jsme. Řekni mi o tom něco.“ Šli jsme právě kolem kina – Butch Cassidy a Sundance Kid. Místo odpovědi se na chodníku zastavil – „Pojď se na to podívat!“ Co bylo najednou tak důležité na tom filmu? Šel jsem za ním do tmy sálu a sedli jsme si až jsme si až téměř dozadu. Po chvíli jsem se nechal strhnout dějem o kterém jsme si vždycky myslel, že je tak jako tak klasický. Bude to potřetí co uvidím Sundance. Čas ubíhal jako při každém dobrém filmu, jen chvílemi jsem sledoval technické provedení. Téměř na konci, kdy Butch a Sundance jsou obklíčeni se Shimoda dotkl mého ramene.

„Richarde!“

„Jó!“

„Proč jsi tady?“

„Je to dobrej film Done.“

„Proč je dobrej?“

„Nó, je to napínavý! – Pak ti to povím!“

„Iluze, jsou to všechno jen iluze!“

Šel mi na nervy – „Donalde zbejvá pár minut a pak se můžem bavit jak budeš chtít, ale nech mě dodívat, OK?“

„Richarde, proč jseš tady?“

„Podívej, jsem tady protože jsi chtěl abych šel do kina...“

„A musel jsi jít? Mohl jsi říct díky...“

„No ten film se mi líbí, ten film se mi líbí Done – je na tom něco špatnýho?“

„Vůbec nic!“ – a neřekl už ani slovo dokud představení neskončilo a my nešli k našim letadlům. Promýšlel jsem o jeho podivném chování v kině – „Done, ty vždycky děláš všechno z nějakýho důvodu, že?“

„Někdy.“

„Co to kino? Proč jsi chtěl tak najednou abych viděl Sundance?“

„Dal jsi mi otázku, tvoje otázka Richarde byla, že jsi zatím nedokázal přijít na to, proč tady vlastně jsme...“

„A ten film byla odpověď?!“

„Ano!“

„A...?“

„Nerozumíš?“

„Ne!“

„Byl to dobrý film, ale i nejlepší film na světě je přesto jen iluze. Obrázky se dokonce ani nepohybují, jen vypadají, že se pohybují.“

„To ano!“ – začínal jsem chápat.

„I ostatní lidi, kterýkoli lidi, co jdou kdekoli do kina – proč tam jdou, když je to jen iluze?“

„No, je to zábava.“

„Zábava, správně. Jedna.“

„Může to být výchovný.“

„Dobře, to je vždycky. Dva.“

„Fantazie, únik!“

„To je taky zábava. Jedna.“

„Technický důvody, vidět jak je to nafilmovaný!“

„Učení. Dva.“

„Útěk z nudy, únik...“

„To už jsi říkal.“

„Společnost, být s přáteli!“

„Důvod jít na film, ne ho vidět – to je tak jako tak zábava. Jedna!“

Ať jsem přišel s čímkoli, stačili mu dva prsty. Lidi se dívají na filmy buď pro zábavu, nebo kvůli poučení, nebo z obou důvodů zároveň.

„A film je jako život, Done. Mám pravdu?“

„Tak!“

„A proč by si někdo vybral špatnej život, hororovej film?“

„Jdou na takovej film nejen pro zábavu, vědí že to bude horor už když vcházejí dovnitř.“

„Ale proč?“

„Máš rád horory?“

„Ne.“

„Chodíš na ně někdy?“

„Ne.“

„Zatímco někteří lidé utratí spoustu peněz a času, aby viděli strašidelný horory, nebo dojáky, který druhým připadají hloupý a nudný. Máš pravdu, nemusíš se dívat na jejich filmy, oni nemusí sledovat tvoje. Tomu se říká svoboda. Dokud to nepochopíš budeš se divit, proč jsou někteří lidi nešťastní.“

Jsou nešťastní, protože si to vybrali – a je to tak v pořádku.“

Nikdy ti není dáno přání, aby ti současně nebyla dána síla jej splnit. Možná však pro to budeš muset těžce pracovat...

Přistáli jsme na obrovské pastvině u tříakrového rybníka. „Poslouchej, jen mě poslouchej. Jen zůstaň zticha a dívej se. Co uvidíš není žádný zázrak – i dítě může chodit po vodě.“ Toto řekl a jako by si vůbec nevšiml že je tam voda, otočil se a udělal pár kroků od břehu po hladině rybníka. Stál pevně na povrchu. Ani vlna nebo prška vody se nerozstříkla před jeho plovoucí botou.

„Teď pojď ty!“

Bylo to zřejmě možné, protože on tam stál a tak jsem vykročil. Připomínalo to chůzi po čistém modrém linoleu a začal jsem se smát – „Donalde, co to se mnou provádíš?“

„Jen ti ukazuju co se každý musí dřív nebo později naučit – a ty to už zvládáš!“

„Ale já...“

„Podívej – voda může být pevná!“ – dupl nohou a slyšel jsem náraz podrážky na skálu.

„Nebo ne“ – došlápl znovu a voda stříkla na nás oba. „Cítíš to? Zkus to!“ Jak rychle jsme si zvykli na zázraky! Za méně než minutu jsem si začal myslet že chodit po vodě je možné, je přirozené, je – no – jaké?

„Ale jestliže je voda teď pevná, jak ji můžeme pít?“

„Stejně tak jak po ní chodíme, Richarde, není pevná ani tekutá. Ty a já rozhodujeme, jaká pro nás bude. Chceš-li aby byla voda tekutá, myslí si, že je tekutá, chovej se, jako by byla tekutá. Můžeš ji pít. Když chceš aby byla jako vzduch, dělej že je vzduch a můžeš ji dýchat – vyzkoušej to!“

Klekl jsem si na hladinu a strčil ruku do vody – tekutina! Pak jsem si lehl a položil do té vody obličej a s důvěrou se nadechl. Jako bych dýchal teplý tekutý kyslík, bez zalykání se. Posadil jsem se a s otázkou v očích jsem k němu obrátil hlavu – čekal jsem, že bude vědět, co mám na mysli. Když můžeme chodit po vodě a dýchat ji a pít

ji, proč nemůžeme to samý udělat se zemí?

„Tak dobře – uvidíš,“ – vrátil se ke břehu, jako by šel po namalovaném jezeře, ale v okamžiku kdy se jeho noha dotkla země, písku a trávy a břehu, začal se bořit až byl po ramena v hlíně a rostlinách. Chvilí v pastvině plaval, rozstříkoval kolem sebe malé kapky hlíny, potom se nechal nést po jejím povrchu a pak se zvedl a procházel se po ní. Pojednou bylo zázračné vidět člověka chodit po zemi. Došel jsem na okraj rybníka, pomyslel si, že pevnina je tekutá a dotkl jsem se ji palcem nohy. V trávě se objevily kruhové vlnky.

Jak hluboká je, země? Zem bude tak hluboká jak si budu myslet. Dvě stopy a budu se brodit. Vstoupil jsem důvěrou na břeh a úplně se potopil. Okamžitý pád. Pod zemí byla tma, nahánělo to strach a já se probojovával na povrch se zadrženým dechem. Bil jsem se o trochu „pevné vody“. Don seděl v trávě a smál se.

„Seš zajímavěj student, víš to?“

„Nejsem vůbec žádněj student, dostaň mě odsud!“

„Dostaň se sám!“

Přestal jsem zápasit. Je pevná a mohu z ní vystoupit přímo ven. Je pevná! A vyšel jsem ven pokrytý a olepený černou špínou.

„Chlape, ty se u toho doopravdy zamažeš!“

Jeho modrá košile a džíný neměli na sobě ani skvrnku, nebo jen zrnko prachu.

„Richarde nezapomeň co si dnes dělal!“

„Tsss!“

„Je jednoduché zapomenout ty chvíle kdy se učíš a myslet si, že to byly jen sny nebo staré zázraky. Nic dobrého není zázrak, nic úžasného není sen!“

„Říkáš, že svět je sen a někdy je úžasný západ slunce, mraky, obloha...“

„Ne. Dojem je sen. Krása je skutečná.“

„Máme všichni svobodnou možnost dělat cokoli chceme. Není to jednoduchý a čistý a jasný? Není to skvělý způsob chodu vesmíru?“

„Skoro, zapomněl jsi pěkně důležitou část!“

„Co?“

„Máme všichni svobodnou možnost dělat cokoli co chceme, pokud neuškodíme někomu jinému. Já vím žes to tak myslel, ale měl by ses vyjadřovat přesně.“ Ze tmy se ozval zvuk šouravé chůze a já se rychle podíval na Shimodu.

„Slyšel's to?“

„Jo jakoby tam někdo...“ – zvedl se a otočil do šera. Najednou se zasmál, vyslovil jméno, které jsem nezachytil.

„To je v pořádku, ne, rádi vás, nemusíte postávat, pojd'te sem, doopravdy...“

Ten hlas měl silný přízvuk. Ne úplně ruský ani český, spíše transylvánský –

„Díky, nechci se vám nutit do večera.“

Muž kterého s sebou přivedl k záři ohně byl nízký, hubený vlčí mužík – strach pohledět. Oblečený ve fraku, černý plášť s podšívkou z rudého saténu, cítil se ve světle nepohodlně.

„Šel jsem kolem, tohle pole je zkratka k mému domu.“

„Ano...?“ – Shimoda mu nevěřil, věděl že lže a zároveň dělal všechno co mohl, aby se nezasmál nahlas. Doufal jsem, že brzy pochopím.

„Udělejte si pohodlí! Můžeme vám nějakým způsobem pomoci?“
Ve skutečnosti jsem neměl vůbec chuť být mu nápomocen. Podíval se na mě se zoufalým úsměvem, který mne zamrazil.

„Ano, můžete mi pomoci! Smím se napít vaší krve?“

„Cože?!“

„Pouze trochu. Je to má potrava, potřebuji lidskou krev.“ Možná to bylo tím přízvukem, nebo jsem nerozuměl jeho slovům ale byl jsem na nohou rychleji než kdy jindy. Muž ustoupil dozadu. Obyčejně jsem neškodný ale nemám právě malou postavu a mohl jsem vypadat výhrůžně. Odvrátil hlavu:

„Pane omlouvám se, mrzí mě to, zapomeňte že jsem řekl cokoli o krvi, ale víte...“

„Co to říkáte, co to ksakru říkáte pane, nevím kdo jste – vy jste něco jako vampýr?!“

„Richarde! Náš host mluvil a ty jsi ho přerušil. – Prosím pokračujte pane. Můj přítel je poněkud vznětlivý.“

„Prosím, prosím, rozumět. Nevybral jsem si abych se narodil jako upír. Je to neštěstí. Nemám mnoho přátel, ale každý večer musím mít určité – malé – množství čerstvé krve, nebo se svíjím strašnou bolestí. Déle bez ní nemohu žít. Prosím budu hluboce zraněn, umřu, jestliže mi nedovolíte sát vaší krev.

Jenom malé množství – víc než pintu nepotřebuji.“

Přiblížil se o krok – „Ještě jeden krok a poteče krev – pravá!!“

Určitě mi uvěřil, neboť se zastavil a vzdechl. Obrátil se na Shimodu – „Pěkně jste to vysvětlil.“

„Myslím že ano – děkuji.“ Upír ke mně vzhlédl, usmál se úplně přirozeně, ohromně se bavil – herec na scéně, který už ví, že představení skončilo –

„Nebudu pít vaši krev, Richarde!“, pronesl přátelsky dokonalou angličtinou bez jakéhokoli přízvuku. Jak jsem díval, postupně mizel a za pět vteřin se ztratil úplně. Shimoda se znovu posadil k ohni.

„Jsem vždycky rád, když to co říkáš, nemyslíš vážně.“

„Moment Done, nejsem si jistý, jestli jsem na takový věci stavěnej? Možná by jsi měl nejdřív říci o co jde!“

„Too Too byl vampýr z Transylvánie, nebo – a to spíš Too byla myšlenková vize upíra z Transylvánie. Když chceš něco dobře vysvětlit a máš dojem, že tě někdo neposlouchá, z improvizuj jim malou myšlenkovou formu abys ukázal co máš na mysli. Mám pocit, myslím si že jsem to přehnal – dobře, ale pochopil jsi a to je hlavní.“

„Co pochopil?“

„Richarde, tím jak jsi byl neurvalej na mýho upíra – dělal jsi co si chtěl ačkoli sis uvědomoval, že to někomu druhému ublíží, dokonce ti řekl, že bude zraněn...“

„Chystal se pít mou krev...“

„Což je přesně to co děláme komukoli, když říkáme, že nám ublíže, když nebudou žít po našem!“

mlčel jsem – vždycky jsem věřil, že si můžeme dělat cokoli co chceme, když neublížíme druhému a teď to nesouhlasilo – něco chybělo.

„Věc, co tě na tom plete je uznávané rčení, které se stává nemožným. Ta fráze zní – uškodit někomu druhému. Volíme si sami, zda nám něco uškodí, nebo ne – my osobně, nikdo jiný. Můj upír ti řekl že bude zraněn, když ho nenecháš... – to je jeho rozhodnutí, jeho volba. Co s tím uděláš je tvé rozhodnutí, tvůj výběr. Dej mu krev, nevšímej si ho, svaž ho, zatni mu do srdce cesmínovej kolík...“

„No, když se na to díváš takhle...“

„Poslouchej! Je to důležité! Máme všichni svobodnou možnost dělat cokoli co chceme.“

„Richarde, jak můžeš doufat, že zapůsobíš na svět, když všichni ostatní si vydělávají práci na své živobytí... a ty se ze dne na den potuluješ úplně bez zodpovědnosti ve svém bláznivým dvouplošníku a

nabízíš lidem svezení – tuhle otázku dostaneš víc než jednou.“

„To mám vyzkoušený...“

„Dobře Done – část první. Neexistuju proto, abych ovlivnil svět. Existuju, abych žil svůj život způsobem, který mě učiní šťastným.“

„Výborně. Část druhá?“

„Část druhá. Všichni ostatní, mají úplnou volnost vybrat si, čím se chtějí živit. Část třetí, odpovědný, znamená schopný odpovídat. Schopný zodpovídat za způsob, který jsme se rozhodli žít. Jsme samozřejmě zodpovědný jen jediné osobě a to...“

„Sobě.“

„Dokonce ani nemusíme odpovídat sami sobě, pokud nemáme chuť. Na tom není nic špatného být nezodpovědný. Ale většině z nás se zdá mnohem zajímavější svět, ve kterém víme, proč konáme právě tak jak konáme. Proč provádíme naše volby přesně tímhle způsobem. Zda se rozhodneme chovat ptáka nebo šlápnout na mravence nebo vydělávat peníze něčím co bysme radši nedělali. Je to příliš dlouhá odpověď?“

„Strašně dlouhá.“

„Hmm, tak fajn. Tak co kdybych nechal svět, žít podle jeho vlastní volby a sám žil taky podle svých rozhodnutí.“

„Řečené jak pravým mesiášem. Jednoduchý, přímý, opakovatelný a neodpovídá to na otázku dokud někdo nevěnuje pečlivě čas o tom přemýšlet. Víš co, Richarde právě jsi odmaturoval. Jakej to je pocit být mistrem?“

„Čertovsky frustrující.“

„Zvykneš si na to.“

„Toto je test na zjištění, zda tvé poslání na Zemi je u konce. Jsi-li na živu, pak není.“

V Haywardově železářství jsem zašel do šera vzadu, sháněl jsem matice pro svou Flea. Shimoda si při mém hledání jen trpělivě prohlížel zboží, neboť on ze železářství přirozeně nic nepotřeboval. Nakonec jsem našel, co jsem hledal a cestoval zpátky k pultu, kde majitel poslouchal nějakou tichou hudbu.

Greensleeves! Byla to melodie co se mi neustále šťastně vracela, z dob dětství, přehrávaná nyní na loutnu jakýmsi skrytým zvukovým systémem.

Zvláštní objev zde ve městě čítajícím čtyřista duší – hudební produkce... a přitom se vůbec nejednalo o nějaké zvukové zařízení. Majitel seděl na své dřevěné stoličce u pokladny a naslouchal tónům mesiášovy hry na levnou šestistrunnou kytaru z výprodeje. Byl to nádherný zvuk a já tam oněmělý stál tou skladbou. Možná to byl levný nástroj, ale přesto zněl vzdálenou mlhavou Anglií z minulého století.

„Done, to je krásný. Nevěděl jsem, že umíš hrát na kytaru.“

„Nevěděl jsi? Myslíš si snad, že by někdo býval přistoupil k Ježíši Kristovi, dal mu do ruky kytaru a on by řekl – Neumím na to hrát -?“

Vrátil kytaru na své místo a vyšel se mnou ven.

„Takže, ty umíš opravdu všechno?“

„Ty samozřejmě taky – já si jen uvědomuju, co všechno umím.“

„To já dovedu hrát na kytaru taky tak?“

„Né, měl bys vlastní styl odlišný od mého.“

„A jak to dokážu?“

„Stačí když se vzdáš všech svejch zábran a přesvědčení že neumíš hrát. Dotýkej se té věci jako by to byla část tvého života, což je – byť jen alternativní část. Buď si vědom toho, že je pro tebe snadný hrát a nech svý podvědomý já vést prsty a hrát...“ Něco jsem o tom četl – učení v hypnotickém stavu. Když se studentům říkalo, že jsou mistry umění a pak hráli a malovali a psali jako skuteční mistři.

„Když to je těžká věc, Done, vypustit z paměti, že neumím hrát na kytaru.“

„Pak pro tebe bude těžký na ní hrát. Bude to trvat roky cvičení, než si sám dáš svolení k pravý hře, než ti tvá sebevědomá mysl uvolí, že si už protrpěl dost, žes získal právo hrát dobře.“

„Proč mi netrvalo dlouho naučit se lítat? Pokládá se to za složitý, ale pochytil jsem to docela brzo.“

„A chtěl jsi lítat?“

„Che, víc než cokoli! Netoužil jsem po ničem jiným. Díval jsem se jen na mraky a stoupal jsem přímo vzhůru do ticha a viděl jsem...”

„Aha!”

„Chápu tě, chystáš se říct – S kytarou jsi takhle nikdy necítil, že? –“

„S kytarou jsi takhle nikdy necítil, že?”

Při rozhlasovém diskusním pořadu Jeffa Sixe jsem viděl takového Donalda Shimodu jako nikdy dříve. Relace začala v devět hodin večer a vysílali jí až do půlnoci. Sixe se napřed zeptal, zda na létání po celé zemi ve starém letounu a vození v něm lidí není něco nezákonného. Odpověď zní – Ne, nic nezákonného na tom není, letadla podstupují stejně důkladné prohlídky jako kterákoli trysková letadla. Jsou dokonce bezpečnější a pevnější, než většina moderních strojů vyrobených z plechů. A je k tomu třeba pouze pilotní oprávnění a povolení od farmáře –. Ale Shimoda tuto odpověď nepoužil.

„Nikdo nám nemůže zabránit, abychom nedělali co dělat chceme, Jeffe!” Je to pravda, ale postrádalo to takt, který vyžaduje veřejné vystoupení před posluchači rádia, kteří se chtějí dozvědět něco o letadlech létajících z místa na místo. Minutu po tomto jeho vystoupení začal na Sixově stole blikat telefon z režie.

„Na lince číslo jedna máme telefonujícího,” řekl Sixe, „můžete mluvit paní!”

„Jsem ve vysílání?”

„Ano paní, jste ve vysílání a našim hostem je letec, pan Donald Shimoda, pokračujte vysíláme vás,” odpověděl Sixe.

„Dobře, ráda bych řekla tomu muži, že ne každý může dělat co chce a že někteří lidé musí pro své živobytí pracovat a mít trochu víc zodpovědnosti než lítat kolem dokola s nějakým lunaparkem!”

„Lidé, kteří si vydělávají práci na živobytí dělají právě to, co si přejí dělat. Stejně tak jako lidé, kteří se živí hraním.”

„Písmo říká – Potem svého těla budeš získávat svůj chléb a v pokře z něho budeš jísti.”

„Máme plnou volnost konat i tímto způsobem, jestliže chceme.”

„Chm, dělejte si co chcete. Unavují mě lidé jako vy, kteří říkají – Dělejte si co chcete, dělejte si co chcete –. Nechte každého ať zdivočí a oni zničí svět.

Už teď ho ničí! Podívejte se co se děje se zelení a řekami a s moři...”

„To je v pořádku, ničí-li se svět. Můžeme stvořit a vybrat si tisíce milionů jiných světů. Když budou lidé chtít planety, budou existovat takové, na kterých se dá žít.“ Bylo to špatně propočítané na uklidnění volajících. Díval jsem se na Shimodu v úžasu. Mluvil ze svého hlediska perspektiv mnohonásobných životů, poznání které už předem může očekávat, že se si připamatuje. Žena přirozeně předpokládala, že se rozhovor týká reality tohoto jediného světa. Se zrozením na začátku a smrtí na konci. Věděl o tom! Proč si toho nevšímal?

„Všechno je tedy v pořádku, ano!? V tomto světě neexistuje žádné zlo, nedochází tu nikde okolo nás k žádným hříchům?! Nezatěžujeme se tím, že!“

„Není se čím zatěžovat. Vidíme pouze jednu malou skvrnku toho celého čím je život a právě tato skvrnka je falešná. Všechno je v rovnováze a nikdo netrpí a nikdo neumírá bez vlastního souhlasu. Nikdo nedělá, co by nechtěl dělat. Není žádné dobro, není žádné zlo mimo toho, co nás činí šťastnými a nebo nešťastnými.“

„Jak víte všechny ty věci o kterých mluvíte, jak víte že co říkáte je pravda?“

„Nevím, jestli je to pravda. Věřím tomu, protože je vzrušující tomu věřit...“

Přimhouřil jsem oči. Mohl říct, že to zkoušel, že to funguje. Uzdravení, zázraky – praktický život, který učinil jeho myšlení pravdivým a použitelným.

Ale neřekl to. Proč? Byl k tomu důvod. Přivřel jsem oči ještě víc. Říkal všechno přímo. Nenabízel žádné volby. Nenamáhal se umožnit posluchačům pochopit.

„Kdokoli, na kom kdy záleželo, kdokoli kdo byl kdy šťastný, kdokoli kdo dal kdy světu nějaký dar, měl božsky sobeckou duši, žil pro vlastní nejlepší zájem – bez výjimky.“

Další telefonující byl muž – večer pomalu vyprchával.

„Sobeckost? Pane, víte kdo je to Antikrist?“

Shimoda se na vteřinu zasmál a uvelebil se v křesle, vypadalo to jako kdyby znal volajícího osobně – „Možná byste mi to mohl prozradit.“

„Kristus říkal, že musíme žít pro své bližní, Antikrist říká – Buďte sobečtí, žijte pro sebe a ostatní lidé ať jdou k čertu!“

„Nebo do nebe! Nebo kamkoli jinam mají chuť jít!“

„Jste nebezpečný! Víte to pane? Co kdyby vás každý poslechl a dělal právě to, co má chuť dělat? Co si myslíte, že by se pak stalo?“

„Domnívám, že toto by byla nejšťastnější planeta na zdejší části galaxie...“

„Nejsem si jistý, zda bych chtěl aby moje děti slyšely, co zde říkáte!“

„Co chtějí slyšet vaše děti?“

„Jestliže máme všichni svobodu dělat si co chceme, pak můžu přijít na to pole se svou brokovnicí a odstřelit vám vaši pitomou hlavu!“

„Samozřejmě, máte možnost udělat i to...“

Na lince se ozvalo prudké cvaknutí. Někde ve městě byl nejméně jeden rozzlobený muž. Ostatní – včetně rozhněvaných žen – byli u telefonů. Každý knoflík na přístroji svítil a blikal. Nemuselo to probíhat tímhle způsobem.

Mohl vyjádřit tytéž věci odlišně a vůbec nikoho nepohněvat. Když si proberu zpátky, měl jsem stejný pocit jako tenkrát v Tróji, když se roztrhl ten dav a obklopil ho. Byl čas. Bylo jasně na čase, abychom šli dál.

Jeff Sixe řekl každému kdo jsme, že naše letouny parkují na poli Jimma Thomase u čtyřicáté první státní silnice, a že v noci spáváme pod křídlem. Cítil jsem lítost a vztek od lidí kteří se strachovali o morálku svých dětí, o budoucnost amerického způsobu života...A nic z toho mne příliš neobtěžovalo. Do konce pořadu zbývala půlhodinka a jen se to zhoršovalo. „Víte pane podle mne jste podvodník,“ prohlásil další posluchač.

„Ovšem, jsem podvodník, všichni na tomto světě jsme podvodníci předstíráme, že jsme něco čím nejsme. Nejsme těla, která chodí, nejsme atomy ani molekuly, nelze nás zabít. Jsme nezničitelné myšlenky Toho s velkým T, a nezáleží nakolik věříme něčemu jinému.“ Byl by první, kdo by mi připomenul, že mohu klidně odejít, když se mi nelíbí co povídá. A smál by se mému strachu před pomstychtivými davy s chutí lynčovat, čekajícími s baterkami u našich letadel.

„Neměj strach z loučení, rozloučení musí předcházet než se můžete znovu setkat. A nové setkání po chvílích nebo po celých životech je jisté pro ty, kdo jsou přátelé.“ V poledne příštího dne, dřív než přišli lidé létat, se zastavil u mého křídla. „Pamatuješ si cos řekl když si objevil můj problém, že nikdo nebude poslouchat ať udělám kolik chci zázraků.“

„Jo, pamatuji se na tu chvíli. Vypadal's tak osaměle, úplně najednou... Ale nevzpomínám si co jsem řekl.“

„Řekl si, že být závislej na lidech, kteří by měli zájem o tvý povídání, znamená, že tvý štěstí závisí na někom druhým. To sem se přišel naučit.“

Nezáleží na tom, zda něco sděluju nebo ne. Zvolil jsem si celej tenhle život, abych se s kýmkoli podělil o to, na čem je založenej tenhle svět a mohl jsem si taky vybrat abych neřekl vůbec nic. To s velkým T ode mne nepotřebuje, abych někomu vyprávěl jak to chodí.“

„To je jasný Done, mohl jsem ti to říct.“

„Díky Bohu objevím myšlenku, pro jejíž nalezení žiju celej tenhle život a on řekne to je jasný Done.“

Smál se, ale současně byl smutný. A tehdy jsem nedovedl poznat proč.

Hranice tvé neznalosti je hloubka tvojí víry v nespravedlnost a tragiku. To čemu housenka říká konec nazývá Mistr motýlem.

Slova z příručky z předcházejícího dne byla jediným varováním, které jsem měl.

Jednu vteřinu tam stál malý hlouček lidí čekající na svezení. Jeho letadlo pojíždělo tím směrem, zastavilo u nich za víření listů od vrtule. Pro mě – každodenní spořádaná scéna. Ve druhé vteřině – zvuk jako po roztržení pneumatiky a dav se rozletěl a utíkal. Pneumatika na Travel Airu byla nedotčená. Motor šel naprázdno jako před chvílí, ale... v potahu pod pilotní kabinou byla na stopu široká díra a Shimoda byl natlačen ke druhé straně, hlavu sraženou dolů, tělo bez hnutí, jako při náhlé smrti. Trvalo mi pár tisícín vteřiny si uvědomit, že Donald Shimoda byl zastřelen, seskočit z křídla a běžet. Vypadal jakoby ho zasáhla bomba, levou pěst jeho těla tvořila rozervaná kůže a krev...

„Done, jsi v pořádku?“ – slova blázna. Otevřel oči a usmál se. Na obličeji měl rozstříkanou vlastní vlhkou krev.

„Richarde, jak to vypadá?“

Jestliže může mluvit, jestliže může myslet, je to dobrý – „No, kdybych neměl dost rozumu, chlape, řekl bych žes měl nákej problém.“

Hýbal se. Najednou jsem dostával strach – „Neměl jsem pocit, že máš nepřátele!“

„Nemám. To byl přítel... lepší nemít. Pár nenávistníků může přinést všelijaký potíže... do života, zabít mně.“

„Muselo se to stát? Done!“

„Ne, ale myslím..., mám rád drama.“

„Dobrá, dáme se do toho. Uzdrav se! S tím davem, co se blíží budeme mít při létání dost práce!“

Ale při mém žertování, i přes jeho znalosti a celé jeho chápání re-

ality, se můj přítel Donald Shimoda sesul a zemřel.

Člověk činí a svět se zakymácel!

Měl jsem pocit jakoby mě váha Rukověti v mé kapse stahovala ke straně. Když jsem se svalil, vypadla ven a vítr pomalu čechral listy. Apaticky jsem ji zvedl. Tak to končí. Asi se to muselo stát. Co Mistr říká jsou pouze krásná slova, která nedokážou uchránit před prvním útokem nějakého šílence. Musel jsem ta slova přečíst třikrát, než jsem mohl uvěřit, že na té stránce skutečně jsou.

Vše v této knize může být mylné...

Do podzimu jsem přeletěl s teplým vzduchem na jih. Vhodných polí bylo málo, ale zástupy se zvětšovaly. Čas od času někdo, komu bylo trochu nevolno prohlásil, že se cítí lépe při rozhovoru a následujícího dne se na mne lidé dívali podivně a přicházeli zvědavě blíž. Nejednou jsem brzy odlétal. Nestaly se žádné zázraky, ačkoli Flea pracovala lépe než kdy předtím a potřebovala méně paliva. Přestal utíkat olej a brouci se víc nezabýjeli o vrtuli a přední štít. Přesto se pro mě to letní odpoledne, kdy zastřelili Shimodu, zastavila jedna řeka času.

Jedné noci jsem dosedl na malém prázdném místě. Před spánkem jsem znovu myslel ten okamžik, proč zemřel. Nebyl k tomu důvod, jestliže byla pravda co říkal... Při přemýšlení o těchto věcech jsem usnul a ve spánku snil.

Klečel na louce trávě zády ke mně. Záplatoval díru v boku Travel Airu – otvor po výstřelu brokovnice. Uvědomoval jsem si, že se mi to všechno zdá, ale taky jsem věděl, že je to skutečné.

„Done!!“

„Čau brácho.“ Neviděl jsem přes slzy! Neexistuje umírání, není vůbec žádné umírání a tento muž byl můj přítel.

„Donalde, ty žiješ a co se to pokoušíš dělat?“ Rozběhl jsem se a obejmul ho – byl opravdový. Cítil jsem kůži jeho letecké bundy, mačkal ramena pod ní.

„Ahoj, zkouším záplatovat tuhle díru.“

„Lakem a potahem!? Tak se to nedělá. Pohlédneš na to jako na dokonalý a máš hotovo!“ a při pronášení těchto slov jsem přešel rukou jako ochranným štítem před třepícím se otvorem a když přes něj má dlaň přešla byla díra tatam.

„Tak ty to děláš? Hmm!“ Jeho tmavé oči byly pyšné na pomalého žáka, který se nakonec projevil jako úspěšný duševní mechanik. Nezdálo se mi to zvláštní. Ve snu to byl způsob, jak tu práci vykonat.

„Done jsi v pořádku, vid’?“

„Předpokládáš, že jsem mrtvej. No tak, Richarde...“

„A tohle není sen? Nezapomenu, že jsem tě teď viděl?“

„Ne. Je to sen. Je to jinej časoprostor a každej jinej časoprostor je sen pro duševně úplně zdravýho pozemšťana, kterým ještě chvíli budeš. Ale zapamatuješ si to a tím se mění tvý myšlení a tvůj život...“

„Uvidím tě ještě, vrátíš se?“

„Myslím že ne. Chci se dostat nad časoprostor. Vlastně už jsem.

Ale mezi námi je tohle spojení. Když se zastavíš nad nějakým problémem ulož si ho v hlavě a běž spát. Setkáme se tady u letadla a promluvíme si o tom, jestli budeš chtít.“

„Done?“

„Co?“

„Proč ta brokovnice, proč se to stalo. Nevidím v tom žádnou slávu nechat svůj srdce rozstřílet.“

„Protože jsem nebyl žádnéj mesiáš z prvních stránek, Richarde, nemusel jsem nikomu nic dokazovat. Umírání je jako potápění se do hlubokého jezera za teplýho dne. Utrpíš šok z prudkého zchlazení, na pár vteřin pocítíš bolest, pak si zvykneš, přijmeš to a skončíš v realitě. Ale potolikátý i ten šok ztrácí účinek. Jen pár lidí se zajímá co musíš říct když odcházíš. Pamatuj si, kvalitu Mistra nepoznáš podle velikosti jeho odchodu. Zkus si to zapamatovat.“

„Slibuju. Ale zmizím navždy, jakmile mě ta práce přestane bavit.“

Nikdo se Travel Airu nedotkl, ale jeho vrtule se roztočila. „Slib беру, ale... Hmm, snad jsem jen hloupej Richarde a možná přehlížím něco zřejmýho, čeho ty sis všimnul velmi dobře a jestli to nevidím, tak mi to prosím tě řekni.

Proč to nenapsat? Je nějakej zákon, že mesiáš nesmí zapsat o čem si myslí, že je pravda. A pak snad, když se lidem nebude líbit co říká místo aby ho zastřelili, mohou spálit jeho slova a bít holí do popela. A jestliže se jim budou líbit, mohou si přečíst ty věty i jindy, nebo je opsat na dveře ledničky, nebo si hrát s kteroukoli větou která jim dává smysl... Je něco špatnýho na psaní?“

„Do knihy?“

„Proč ne?“

„Víš kolik je to práce? Slíbil jsem, že už v životě nenapišu jediný slovo!“

„Á promiň, tak to jo, to jsem nevěděl.“ Vystoupil na spodní křídlo svého letadla a pak nasedl do kabiny. „Dobrá, někdy se zas uvidíme. Ať tě davy nedostanou! Jseš si jistej, že to nechceš napsat?“

„Nikdy už ani slovo.“ Pokrčil rameny. Zvuk motoru zesílil a vířil kolem mě, dokud jsem se neprobudil pod křídlem své Flea s ozvěnami snu stále ještě v uších. Byl jsem sám. Pole tiché jako podzimní zelený sníh měkce zasypávající svítání na cestě. A potom, jen tak pro zábavu, dřív než jsem se zcela probral – sáhl jsem po deníku a začal psát: Je-

den mesiáš ve světě druhých. O mém příteli.

Byl jeden učitel. Přišel na zem narozen ve svaté zemi Indianě...